

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕ - ๒๒/๒๕๕๕

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

ในคดีแพ่งทั้งสี่คดีดังต่อไปนี้คือ คดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๖๒/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดปทุมธานี คดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๗๖๐๐/๒๕๕๓ ของศาลแขวงดุสิต คดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๕๒๒๗/๒๕๕๓ และหมายเลขดำที่ ๑๐๓๐๖/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ จำเลยในคดีซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง” ได้โต้แย้งว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยผู้ร้องต่างก็อ้างเหตุผลเช่นเดียวกัน เพื่อขอให้ศาลต่าง ๆ ที่กำลังพิจารณาคดีเหล่านั้นส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

คำให้การต่อสู้คดีดังกล่าว ผู้ร้องได้กล่าวอ้างในตอนหนึ่งว่า “พระราชกำหนดดังกล่าวทั้งสองฉบับนั้น เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ ...มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าการออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวนี้ จะต้องเป็นไปเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น แต่มาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ระบุว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการไปยังสถาบันการเงินอื่น ให้กระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง” และมาตรา ๓๐ ตริ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ระบุว่า ในกรณีที่มีการโอนทรัพย์สินที่ได้ขายตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ทวิ แล้ว

(๑) สิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตไม่เสียไป ถึงแม้ภายหลังจะพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินนั้นมีชื่อของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐

(๒) ห้ามมิให้ลูกหนี้หรือบุคคลใดขอหักกลบลบหนี้ที่มีอยู่กับบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการกับทรัพย์สินที่ขายนั้น

(๓) ผู้ซื้อทรัพย์สินมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยตามวิธีการและตามอัตราในสัญญาเดิม

“จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ เป็นกรณีที่ให้สิทธิแก่ผู้รับซื้อหนี้สินของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินกิจการโดยสะดวกทุกประการ แต่กลับเป็นกรณีที่ตัดสิทธิตามกฎหมายที่มีอยู่เดิมของลูกหนี้และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่สุจริตอย่างชัดเจน เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้เดิมและเจ้าหนี้ผู้ซื้อหนี้สิน เช่น โจทก์สามารถดำเนินการในการรับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ต่างๆ ได้โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ...ซึ่งบัญญัติไว้อย่างเป็นธรรมเนียมแล้ว ไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับขึ้นมาแต่อย่างใด ดังนั้น พระราชกำหนดที่โจทก์อ้างใช้สิทธิทั้งสองฉบับจึงขัดแย้งกับมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ เป็นการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพ โดยไม่จำเป็น และมีได้เป็นไปเท่าที่จำเป็นซึ่งรัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ ...”

คำวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

ส่วนมาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการไปยังสถาบันการเงินอื่น ให้กระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๒๕ ในหมวด ๓ ของรัฐธรรมนูญซึ่งว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เป็นบทบัญญัติที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นบทบัญญัติที่บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐจำต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดหากมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว อย่างไรก็ดี มาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญได้กล่าวถึง เฉพาะสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เท่านั้น ดังนั้น สิทธิและ

เสรีภาพที่จะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๕ จะต้องเป็นสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในทางกลับกัน สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญได้กล่าวถึงหรือรับรองไว้ จึงเป็นสิทธิและเสรีภาพที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของมาตรา ๒๕ ดังกล่าว และย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง นั้น มีข้อความที่เป็นปัญหาอยู่ว่าการโอนสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เดิมไปยังเจ้าหนี้รายใหม่ “ให้กระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” และมาตรา ๓๐๖ นี้ บัญญัติว่า

“การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่งการโอนหนี้นั้นท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

“ถ้าลูกหนี้ทำให้พอแก่ใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าวหรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ลูกหนี้นั้นก็อันหลุดพ้นจากหนี้”

ทั้งนี้ เท่ากับเป็นการให้สิทธิแก่ลูกหนี้ที่จะได้รับการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ของตนไปยังบุคคลอื่น

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจำต้องพิจารณาวินิจฉัยมีอยู่ว่า สิทธิของลูกหนี้ที่จะได้รับการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้อง นั้น เป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าสิทธิดังกล่าวไม่ได้เป็นสิทธิที่รับรองไว้ ณ ที่ใดในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นเพียงสิทธิที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ใช่เป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ และย่อมสามารถถูกจำกัดหรือแก้ไขปรับเปลี่ยนได้โดยกฎหมายที่มีศักดิ์เช่นเดียวกันกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้วยเหตุนี้ มาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวที่มีผลเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกำหนดข้อยกเว้นสำหรับมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่มีข้อความใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ประเด็นต่อไปมีอยู่ว่า มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่ มาตรา ๓๐ ทวิ บัญญัติว่าในการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้องค์การดำเนินการประกาศรายการพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา และสถานที่

ที่จะขายทรัพย์สินนั้นล่วงหน้าก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยปิดประกาศรายการและรายละเอียดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน

ส่วนมาตรา ๓๐ ตรี ที่อ้างถึงข้างต้นนี้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ไว้ว่า เมื่อมีการโอนทรัพย์สินที่ได้ขายตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ทวิ แล้ว “สิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตไม่เสียไปถึงแม้ภายหลังจะพิสูจน์ได้ว่า ทรัพย์สินนั้นมีชื่อของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐” พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตรี มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่รับรองไว้ตามมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ บทบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจแก่องค์การที่จะขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการทั้ง ๆ ที่ลูกหนี้ บุคคลภายนอกที่ได้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขายนั้น ไม่ได้ให้ความยินยอมกับการโอนทรัพย์สินที่จะขาย นอกจากนั้นแล้ว เมื่อโอนทรัพย์สินที่ได้ขายตามวิธีการที่กำหนดไว้แล้ว สิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตไม่เสียไป ถึงแม้จะพิสูจน์ในภายหลังได้ว่า ทรัพย์สินนั้นมีชื่อเป็นของบริษัทที่เป็นเจ้าหนี้เดิมของผู้ร้อง ทั้งนี้ มีลักษณะเป็นการบังคับขายทรัพย์สิน ซึ่งมีผลเท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญนั่นเอง อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ก็ได้บัญญัติไว้ด้วยว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” นอกจากนั้นแล้ว การจำกัดตัดสิทธิดังกล่าวยังไม่มีผลกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธินั้นแต่อย่างไร เนื่องจากผู้ได้รับความเสียหายจากการขายและการโอนทรัพย์สินที่ได้ขายไปมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากรายได้ทั้งปวงที่ได้จากการขายทรัพย์สินของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการนั้นได้ตามมาตรา ๓๐ จัตวา วรรคสอง ดังนั้น การที่พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ จำกัด หรือกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินดังเช่นที่กล่าว จึงเป็นไปตามข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้อยู่แล้วในมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ และไม่ละเมิดเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (ตอนท้ายสุด) ว่า การจำกัดสิทธิจะต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธินี้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ ซึ่งกล่าวถึงเสรีภาพในเคหสถาน บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

“บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

จะเห็นได้ว่า ข้อความข้างต้นหมายถึง “เสรีภาพในเคหสถาน” ซึ่งเป็นคนละเรื่องกันกับ “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ดังนั้น มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ แห่งพระราชกำหนด ฯ ซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องเสรีภาพของบุคคลในเคหสถานแต่อย่างใด จึงไม่มีข้อความใดที่อาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ ได้เลย

สำหรับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ นั้น บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

“การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุขปกโลก การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การประกอบอาชีพหรือกิจการหรือการแข่งขันโดยเสรีตามมาตรา ๕๐ นั้น จะเป็นเสรีภาพที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ไม่ปรากฏว่ามาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ แห่งพระราชกำหนด ฯ มีข้อความใดที่เกี่ยวกับหรือกระทบกระเทือนการใช้เสรีภาพดังกล่าวแต่อย่างใด และหากแม้จะตีความกฎหมายนั้นว่ามีผลเป็นการจำกัดเสรีภาพที่กล่าวได้ก็ตามการจำกัดเสรีภาพนั้นก็จะเป็นไปตามข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตรา ๕๐ อยู่แล้วว่า ให้กระทำได้ “เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ...” และพระราชกำหนด ฯ ที่ผู้ร้องโต้แย้งนี้ ก็เป็นมาตรการหนึ่งที่กำหนดไว้เพื่อรักษาและกอบกู้เศรษฐกิจของประเทศนั่นเอง จึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปว่า มีความจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าวหรือไม่ เพราะมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิเสรีภาพให้กระทำได้ “เท่าที่จำเป็นเท่านั้น” พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรการที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่พระราชกำหนด ฯ นำมาใช้ นั้นเป็นไปตามแบบอย่างสากลและมีความจำเป็นโดยมิอาจปฏิเสธได้เลย เพราะหากปล่อยให้ปฏิบัติตามกฎหมายเดิมดังที่ผู้ร้องเห็นสมควรและเป็นธรรมแล้ว ก็จะไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจการเงินที่ได้เกิดขึ้นในประเทศ และหากไม่มีมาตรการพิเศษมารักษาสิทธิของเจ้าหน้าที่รับโอนสิทธิเรียกร้องมาจากเจ้าหน้าที่เดิมของผู้ร้องแล้ว ก็เป็นที่แน่นอนว่าจะไม่มีผู้ใดกล้าซื้อหรือรับโอนสิทธิดังกล่าว ดังนั้น สถานการณ์และปัญหาเกี่ยวกับหนี้เสียในระบบการเงินของประเทศก็จะยัง

ค้างค้ำอยู่ต่อไป อนึ่ง การจำกัดสิทธิดังกล่าว หากได้มีผลกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธินั้นไม่
เนื่องจากพระราชกำหนดดังกล่าวบัญญัติให้ผู้เสียหายจากการขายหรือโอนทรัพย์สินมีสิทธิเรียกร้อง
ค่าเสียหายได้อีกด้วย จึงเห็นว่า การจำกัดหรือตัดสิทธิโดยพระราชกำหนด ฯ นั้น เป็นมาตรการที่จำเป็น
แก่การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ อีกทั้งยังไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ
นั้นแต่อย่างไร

ด้วยเหตุผลที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐
และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตริ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ